

PIBLIK
PIBLIKASYON MENM LÈ

DOKIMAN MEKANIS KONSILTASYON ENDEPANDAN AK ENVESTIGASYON

AYITI

RAPÒ SOU EVALYASYON FAZ KONSILTASYON AN

MICI-BID-HA-2017-0114

**PWOGRAM ENFRAESTRIKTI PWODIKSYON
(HA-L1055, HA-L1076, HA-L1081, HA-L1091, HA-L1101)
(2552/GR-HA, 2779/GR-HA, 3132/GR-HA, 3384/GR-HA, 3623/GR-HA)**

Se Maria Camila Barriga Barriga ak Martin Packmann, fonskyonè pou Faz Konsiltasyon MICI a (MEC/MEC) ki prepare dokiman sa a, ak kontribisyon Julián Portilla, Konsiltan eksteryè, e sou sipèvizyon Victoria Márquez-Mees, Direktè MICI a (MEC/MEC)

Dokiman sa a apibliye menm lè l ap rive jwenn Direktè egzekitif Konsèy Bank la k ap resewva li pou enfòmasyon.

LYEZON ELEKTWONIK

1. Premye Demann lan ak anèks yo (Anèks yo disponib nan lang angle sèlman)
<http://www.iadb.org/document.cfm?id=40856184>
<http://www.iadb.org/document.cfm?id=40816894>
2. Repons Direksyon BED la ak Anèks ki gen arevwa ak Demann MICI-BID-HA-2017-114 sou operasyon Pwogram infraestrikti Pwodiksyon (HA-L1055, HA-L1076, HA-L1081, en patikilye)
<http://www.iadb.org/document.cfm?id=40856397>
3. Pwopozisyon finansman ki pa ranbousab pou Pwogram enfraestrikti (HA-L1055)
<http://www.iadb.org/Document.cfm?id=36306587>
4. Evalyasyon Enpak sou Anviwonman ak kondisyon sosyal yo pou Pwogram Enfraestrikti a (disponib sèlman an franse)
<http://www.iadb.org/Document.cfm?id=36185911>
5. Plan Aksyon pou Reenstalasyon nan kad Pwogram Enfraestrikti a (HA-L1055) (disponib sèlman an franse)
<http://www.ute.gouv.ht/caracol/images/stories/docs/PAR.pdf>
6. Egzekisyon Plan Aksyon pou Reenstalasyon nan kad Pwogram Enfraestrikti (HA-L1055) (disponib sèlman an franse)
<http://www.iadb.org/Document.cfm?id=36669359>
7. Pwopozisyon Finansman ki pa ranbousab pou Pwogram Enfraestrikti Pwodiksyon (HA-L1076)
<http://www.iadb.org/Document.cfm?id=37073118>
8. Pwofil Pwojè pou Pwogram Enfraestrikti Pwodiksyon (HA-L1076)
<http://www.iadb.org/Document.cfm?id=36769371>
9. Rapò Jesyon anviwonman ak kondisyon sosyal pou Pwogram Enfraestrikti Pwodiksyon (HA-L1076)
<http://www.iadb.org/Document.cfm?id=36846064>
10. Evalyasyon enpak sosyal la ann Ayiti-
<http://www.iadb.org/Document.cfm?id=37091614>
11. Etid sou ansanm konsekans yo sou anviwonman an – Pwogram Enfraestrikti Pwodiksyon I-IV (HA-L1076, HA-L1081, HA-L1091, HA-L1101) (disponib sèlman an franse)
<http://www.iadb.org/Document.cfm?id=39970805>
12. Pwopozisyon Finansman ki pa ranbousab pou Pwogram Enfraestrikti Pwodiksyon II (HA-L1081)
<http://www.iadb.org/Document.cfm?id=38279164>
13. Pwopozisyon Finansman ki pa ranbousab pou Pwogram Enfraestrikti Pwodiksyon III (HA-L1091/ HA-G1035)
<http://www.iadb.org/Document.cfm?id=39273513>
14. Pwopozisyon Finansman ki pa ranbousab pou Pwogram Enfraestrikti Pwodiksyon IV (HA-L1101)
<http://www.iadb.org/Document.cfm?id=40004216>
15. Pwofil Pwojè pou Pwogram Enfraestrikti Pwodiksyon (HA-L1101)
<http://www.iadb.org/Document.cfm?id=39726001>
16. Memorandòm sou detèminasyon akseptabilite
<http://www.iadb.org/document.cfm?id=40865670>
17. Evalyasyon Pwogram pa peyi . Ayiti 2011-2015
<https://publications.iadb.org/bitstream/handle/11319/8057/Country-Program-Evaluation-Haiti-2011-2015.pdf?sequence=8&isAllowed=y>
18. Ayiti: Sou chimen yon lòt Istwa: Dyagnostik sistematik peyi a
<http://documents.worldbank.org/curated/en/319651467986293030/pdf/97341-SCD-P150705-IDA-SecM2015-0130-IFC-SecM2015-0071-MIGA-SecM2015-0046-Box391466B-OUO-9.pdf>
19. Plan estratejik pou Devlopman Ayiti: Peyi k ap parèt 2030.
http://www.ht.undp.org/content/dam/haiti/docs/Gouvernance%20d%C3%A9mocratie%20et%20etat%20de%20droit/UNDP_HT_PLAN%20STRAT%20C3%89GIQUE%20de%20developpement%20Haiti_tome1.pdf
20. Pak endistriyèl Karakòl 2017 Q1 Rapò
http://www.ute.gouv.ht/bm/documents/appels-offres/Q1_YEAR_2017_PIC.pdf

NON KOUT

ADTC	<i>Association pour la Défense de Travailleurs de Caracol et du Trou du Nord</i> (Asosyasyon pou defans travayè Karakòl ak Twoudinò)
ALENACT	<i>Association des Leaders Naturels de Caracol et du Trou du Nord</i> (Asosyasyon dirijan natirèl Karakòl ak Twoudinò)
AREDE	<i>Action pour la Reforestation et la Défense de l'Environnement</i> (Aksyon pou rebwazman ak defans anvirònman an)
CIAT	<i>Comité Interministériel d'Aménagement du Territoire</i> (Komite entèministeryèl pou devlopman teritwa a)
CSO	Òganizasyon Sosyete sivil
CODEVI	<i>Compagnie de Développement Industriel</i> (Konpayi devlopman endistriyèl) Yon pak endistriyèl ki tabli nan Depatman Nòdès, tou pre fwontyè Dominikani.).
COF	Biwo reprezantasyon Gwoup BED la nan peyi akèy la
DGI	<i>Direction Générale des Impôts</i> (Direksyon jeneral kontribisyon)
ESG	Inite konsèvasyon anvirònman
Ajans Egzekisyon	Inite teknik egzekisyon ki nan Ministè Ekonomi ak Finans Ayiti. Haiti.
PEB	Pwodui enteryè brit
GA	Gouvènman ayisyen i
BED	Bank entèameriken pou Devlopman
Kolektif	Kolektif Peyizan Viktim Tè Chabè” ,
MEF	Ministè ekonomi ak Finans Ayiti
MICI	Mekanis endepandan pou Konsiltasyon ak Envestigasyon
PO	Politik operasyonèl
BES	Biwo Evalyasyon ak Sipèvizyon
PEK	<i>Pak endistriyèl Karakòl</i>
Program	Pwogram Enfraestrikti Pwodiksyon ak lòt operasyon finansman Bank la ki gen pou wè ak konsepsyon, konstriksyon ak fonksyònman Pak Endistriyèl Karakòl la

SONAPI	<i>Sosyete nasyonal Pak Endistriyèl</i>
USAID	Ajans Etazini pou devlopman entènasyonal
ITE	<i>Inite teknik egzekisyon</i>

SA KI NAN RAPÒ A

REZIME

I.	ISTWA.....	1
A.	Kontèks jewografik ak sosyal.....	1
B.	Pwogram lan	3
C.	Demann lan	6
D.	Pwosesis MICI jodi a	8
II.	FAZ KONSILTASYON	9
A.	Kad nòmatif	9
	1.Definisyon Faz konsiltasyon an	9
	2.Etap Faz Konsiltasyon an	9
B.	Kalandriye evalyasyon pou Demann MICI-BID-HA-2017-0114	10
C.	Metodoloji evalyasyon	11
	1.Egzamen biwo	11
	2.Entèvyou	12
	3.Misyon	12
D.	Aktè yo ak pèspektiv yo	13
	1.Deskripsyon jeneral	13
	2.Pespèktiv aktè yo	13
	3.Pespèktiv lòt patnè ki pètinan	17
III.	KONKLIZYON ETAP EVALYASYON	18
A.	Analiz sa ki ka fèt.....	18
	1.Debouche pou Faz konsiltasyon an	18
	2.Defi pou Faz konsiltasyon an	19
B.	Tèm santral	20
C.	Patnè ki pètinan.....	20
D.	Metodoloji pwopoze	21
E.	Resous ki nesesè	21
F.	Kalandriye pwovizwa	22

REZIME

Pak endistriyèl Karakòl la (PEK) tabli nan Depatman Nòdès Ayiti, tou pre Komin Karakòl, Limonad, Twoudinò ak Terye wouj. Depatman Nòdès la, se youn nan zòn peyi a yo konsidere ki pi pòv e ki gen mwens moun k ap viv ladan.

Nan kad estrateji desantralizasyon Gouvènman ayisyen an pou takle pwoblèm ekonomi rejyonal yo ki debalanse e ki bezwen korije, Bank entèameriken pou Devlopman (BED) pote sipò li bay Gouvènman ayisyen an nan devlopman PEK la depi nan koumansman pwojè a, lè li konsanti ba li senq don pou envestisman epi li apwouve reyalizasyon 12 pwojè kowoperasyon teknik ki te gen pou objektif kontribye nan devlopman sosyal ak ekonomik rejyon Nò Ayiti, ak kreyasyon dyòb atravè konstriksyon faktori nan PEK la, ranfòsman kapasite gouvènman an ak amelyorasyon anviwonman ak kondisyon sosyal yo nan zòn Pak la.

Konstriksyon PEK la koumanse an 2011 ak konstriksyon yon kloti pwovizwa nan dat 4 janvyè pou make premye limit fwontyè Pak la.. Sa te fè kiltivatè ki t ap travay nan tè sa yo blije dekanpe. Dapre otorite ayisyen yo, lè sa a, sèl moun ki te afekte, se sa ki t ap travay sou apreprè 50 moso tè. Reklamè yo yomenm di gen plis teren ki te afekte.

Selon Demann MICI resevwa e dapre achiv ki disponib yo, kiltivatè sa yo ak lòt gwoup ki t ap travay sou teren yo e ke kloti PEK la ta pral afekte tousuit apre konstriksyon an, vin panike lè yo wè chanjman ki t ap fèt yo. Atravè Inite egzekisyon teknik li, (yon inite ki andedan Minisè Ekonomik ak finans Ayiti), Gouvènman ayisyen an tanmen yon pwosesis angajman kominotè ki te gen pou objektif fè kiltivatè ki ta pral blije kite tè yo jwenn konpansasyon. Aloske ke se twa kiltivatè sèlman ki te gen kay yo sou teren yo, anpil lòt te depann de teren sa yo pou sous prensipal pwofi yo ansanm ak yon pòsyon enpòtan manje yo. Apre yo dekanpe, dapre lwa peyi a e ann akò ak Politik Operasyon BED la, Ajans egzekisyon an prepare yon Plan Konpansasyon ki te prevwa yon opsyon konpansasyon teren pou teren pou kiltivatè ki te afekte yo. Malgre se opsyon ki te pi bon an, solisyon sa a pa t rive konkretize finalman. Se pou sa desizyon an te pran pou chwazi opsyon konpansasyon lajan pou kiltivatè ki te pèdi teren yo, ansanm ak konpansasyon pwovizwa pou sekirite manje ak pwofi ki pèdi. Dènye debousman pou konpansasyon lajan te fèt an 2014; pwosesis la te koumanse en septanm 2011. Anplis, Plan an te gen ladan diferan opsyon pou moun ki te afekte yo e ke yo te konsidere ap viv nan sitiasyon vilnerab. Opsyon sa yo te gen ladan yo : kupon pou teren, pansyon ak kay. Premye opsyon rete valid toujou pou 10 moun ki te afekte.

Nan dat 12 janvyè 2017, MICI resevwa yon Demann manm twa Òganizasyon Sosyete sivil la te soumèt nan non “Kolektif Peyizan Viktim Tè Chabè”. Deamnn lan te gen pou wè ak Pogram Enfraestrikti Pwodiksyon an ansanm ak lòt operasyon ke BED la finanse. Kolektif la te fòme an 2014 e li gen ladan fanmi ki te blije dekanpe sou teren yo t ap travay andedan perimèt PEK la.

Demann lan di pwosesis konpansasyon an pa respekte plizyè dispozisyon Politik Operasyonèl BED la, sitou Pwosesis Reenstalasyon envolonètè (OP-710), Egalite ant fanm ak gason nan devlopman (OP-761), Politik sou anviwonman ak respè mezi pwoteksyon (OP-703) and Politik sou Aksè pou jwenn Enfòmasyon (OP-102). Demann lan t ap dekri tou anpil pwoblèm tankou

notifikasyon enkorèk lè reenstalasyon an pral fèt, konpansasyon ki pa korèk, yon pwosesis konsiltasyon kominotè ki pa kòdyòm, konsekans negatif sou anviwonman ak kondisyon sosyal yo – espesyalman pou fanm ak jèn fi – e finalman, okenn opòtinite pou pèmèt moun ki te afekte nan PEK la fè tranzisyon pou yon lavi miyò. Pou rezime, demann lan fè konnen ke, poutèt depasman an ak pwosesis konpansasyon an, moun ki te afekte yo ap viv nan pi move kondisyon pase anvan konstriksyon PEK la te koumanse. Reklamè yo mande pou MICI jere plent la nan tou de faz yo: Faz Konsiltasyon an ak Faz Egzamen respè obligasyon yo.

Dapre Seksyon G Politik MICI a (Dokiman MI- MI-47-6), nan dat 23 mas 2017, Direktè MICI a deklare Demann lan te akseptab e MICI dwe egzamine li. Se konsa Demann lan transfere bay Faz Konsiltasyon MICI a e pwosesis Evalyasyon an koumanse, jan politik MICI a te prevwa li. Ekip MICI a koumanse egzamen manch long dokiman Pwogram lan, li fè entèvyou ak patnè yo e li reyalize de (2) misyon sou teren an nan Pòtoprens ak nan zòn pwojè a. Objektif yo, se te: (i) konprann ki domaj ¹ yo di ki fèt; (ii) tande pèspektiv patnè yo; (iii) evalye nan ki pwen patnè prensipal yo (Reklamè yo, Direksyon BED la ak Ajans egzekisyon) deside patisipe nan Pwosesis Faz Konsiltasyon an. Ekip MICI a ta renmen remèsye moun li te fè entèvyou ak yo pou jan yo pale klè ak pou pasyans yo demontre pandan vizit nou yo ak pandan tout pwosesis evalyasyon an.

Pandan evalyasyon an, ekip MICI an te rive dekri pwen sila la yo kote pèspektiv patnè yo te rankontre e kote yo te fè wout diferan::

Premyèman, Reklamè yo te di yo enterese pou fè pwosesis la vane, paske sa ta ede retabli kondisyon lavi yo epi fè yo jwenn konpansasyon poutèt domaj yo di yo sibi poutèt Pwogram lan. Pandan Evalyasyon an, Reklamè yo pwopoze pou diskite diferan opsyon non sèlman pou jwenn solisyon pou domaj yo di yo resewa, men ankò yo fè konnen kouman yo te gen preyokipasyon ak Pwosesis Faz Konsiltasyon an. Se pou sa yo dispoze pou tanmen yon dialòg pou diskite i) diferan mezi ki pou ta retabli kondisyon yo t ap viv la nan yon anviwonman dirab; ii) yon egzamen kritè vilnerablite yo ak metòd ki itilize pou kalkile konpansasyon lajan, iii) okazyon ki genyen pou miyore konsiltasyon ki gen arevwa ak enpak PEK la sou anviwonman ak kondisyon sosyal la nan jounen jodi a ak nan lavni. Pi gwo preyokipasyon Reklamè yo genyen, se posiblite pou se pa tout aktè pètinan yo ki aksepte patisipe nan Pwosesis la.

Dezyèmman, dapre Direksyon BED la, tout jefò fèt pou ankouraje yon sistèm konpansasyon ki jis e akseptab pou moun Pwogram lan te afekte, e sa vle di pwomosyon yon solisyon teren pou teren tankou opsyon yo pi pito pou konpansasyon. Malgre sa, lè nou konsidere fakilte ki vin poze pandan pwosesis konpansasyon an, Direksyon BED la te souliyen ke si gen mezi ki ta kapab ranfòse kondisyon lavi moun ki te afekte yo, fòk yo ta analize mezi sa yo, fòk yo ta defini yo nan kad yon pwosesis kote tout patnè yo ta dwe patisipe. Pwosesis sa ta dwe non sèlman respekte Politik operasyonèl BED la e ba li jarèt, men li ta dwe chita sou prensip lajistis ak transparans.

¹ Dapre Politik MICI a, yon domaj se “yon zak ki se lakòz dirèk yon domaj materyèl, osnon yon pèt. Domaj la kapab aktyèl osnon li ka rive nan lavni. (MI-47-6, 2015 p. 2).

An final, nan pespèktiv ITE an, pwosesis konpansasyon an te fèt kòmsadwa, ak pridans epi ak bon fwa, dapre direktiv ki soti nan Politik operasyonèl BED la. Nan sa ki gen arevwa ak konsiltasyon epi patisipasyon kominotè a nan preparasyon Plan konpansasyon an, ITE souliyen mezi sa yo te pran nan yon kontèks enklizyon, sa ki te fè tout moun ki afekte ansanm ak tout Akgte konsène yo te prezan. Nan sa ki gen pou wè ak konpansasyon an, ITE vin wè opsyon konpansasyon teren pou teren, se li menm ki te pi bon pou Pwogran lan. Men, yon gwoup separe kiltivatè vin leve gwo opozisyon e yo reklame pou tèt yo teren ki te rezève pou konpansasyon an. Sitiyasyon sa a fòse ITE a mete opsyon sa a sou kote pou li renegosye Plan Konpansasyon an an 2013. Finalman, ITE an enkòpore yon konpansasyon lajan, ansanm ak lòt opsyon ki te prevwa kay, kupon teren pou moun yo te idantifye ki nan kondisyon vilnerab. Moun ki te afekte yo aksepte apwòch la. Pou koulye a, li enpòtan pou note ke ITE a tanmen yon pwosesis pou rekrite yon konpayi konsiltan endepandan ki pou reyalize yon evalyasyon enpak Plan Reenstalasyon PEK la sou kominote ki afekte yo, epi pou soumèt rekòmandasyon sou ki jan pou diminye enpak nuizib yo ki ka parèt. ITE an fè konnen li pito tann evalyasyon an fini anvan li koumanse tout lòt dyalòg ki ta kapab afekte rezilta yo osnon fè rezilta sa yo parèt kòmsi gen patipri. Yon lòt bò, ITE montre preyokipasyon li sou patisipasyon Òganizasyon sosyete sivil yo ki, nan lane 2013, pa t dakò ak reenstalasyon moun sou teren ki idantifye a e ki koulye a, ap travay sere sere ak Reklamè ki parèt nan Pwosesis MICI an..

Pou lòt patnè yo, MICI an fè entèvyou ak plizyè aktè ki felisite ITE pou sa yo wè. Yo konsidere tankou jefò yo te fèt ak bon fwa pou fè kiltivatè yo jwenn bon jan konpansasyon. Men tou, yo soliyen kouman sityasyon sa a vin mete limitasyon grav sou kapasite kiltivatè yo pou yo ka sipòte tèt yo.

Nan kontèks sa a, pandan Evalyasyon Faz Konsiltasyon an, ekip MICI a idantifye twa patnè prensipal yo. Men twa patnè sa yo: Direksyon BED la; Kolektif la, ak ITE. Tou le twa fè konnen yo dispoze pou vanse e pou patisipe nan Pwosesis Faz Konsiltasyon MICI a mete sou pye. Yo presize tou yo konprann se yon pwosesis ki volontè. Nan kad evalyasyon sa a, ekip MICI an idantifye debouche yo ak defi yo. Pou debouche yo, gen de (2) eleman ki souliyen::

- a. Devlopman de (2) nouvo sous done ki kapab ede patnè yo gen yon tablo ase kòrèk k ap dekri sitiyasyon moun ki te jwenn konpansasyon pou sa konstriksyon PEK la fè yo pèdi. Ni ITE an (atravè rekritman yon konpayi konsiltasyon ki anchaje fè yon evalyasyon enpak Plan Reenstalasyon an), ni Reklamè yo (ki yo menm ap reyalize yon sondaj ki kouvri apeprè 400 endividi ki di yo te afekte) ap fè pwomosyon epi ap pote nouvo enfòmasyon nan sans sa a.
- b. Petèt, okazyon ki pi enpòtan pou Pwosesis Faz Konsiltasyon an, se posiblite pou jere tout enpak potansyèl depasman ekonomik lan genyen sou kondisyon lavi moun yo, ak pou jwenn kouman pou mete sou pye bon jan mekanis pou moun ke PEK la afekte a ka jwenn yon lavi miyò.

Men ki pwen ki reprezante defi ki pi enpòtan e ki ta dwe souliyen:

- a. Distribisyon enfòmasyon nan mitan Aktè yo.

- b. Mete sou pye yon baz done sou kominote ki afekte yo.
- c. Tranzisyon pou kreye nouvo kondisyon ki pou pote pwofi: etandone kalite gwo transfòmasyon ekonomik ki fèt nan Karakòl ak konstriksyon PEK la, yon defi kle, se ta lòt opsyon pou kiltivatè ki blije deplase pou yo ka jwenn benefis nan nouvo dinamik ekonomik la.
- d. Jwenn yon balans ant sa ki dwe fèt pou jwenn solisyon sou teren an, ak ki vitès pwosesis enstitisyonèl yo fonksyone, pandan yo konsidere enpòtans transparans la ak aksè pou enfòmasyon tankou eleman kle pou konsève konfyans ak bon fwa nan mitan Aktè yo.

Dapre Rapò evalyasyon sila, Aktè yo fè konnen yo dispoze pou patisipe nan Pwosesis Faz Konsiltasyon sou rezèv sèten kondisyon ki detaye nan dokiman sa a. Kididonk, ann akò ak dispozisyon paragraf 28 rive 30 Politik li, MICI an rive nan konklizyon yon Pwosesis Faz Konsiltasyon ka fèt e li pral travay ak Aktè yo pou detèmine kouman pou vanse, ki metòd pou itilize ak nan ki delè nan pwochen semenn lan.

Rapò Evalyasyon sa a ap distribye Reklamè yo, Direksyon BED la, Ajans egzekisyon an ak Konsèy Direktè egzekitif yo pou enfòmasyon yo. Yon fwa li fin distribye bay Konsèy la, la dokiman va parèt nan Regis piblik MICI an ([MICI-BID-HA-2017-0114 case record](#)).

I. ISTWA

A. Kontèks jewografik ak sosyal

- 1.1 Pak Endistriyèl Karakòl la layite kò li nan Depatman Nòdès, tou pre Komin Karakòl, Limonad, Twoudinò ak Teryewouj. Ayewopò ki pi pre a nan vil Kap Ayisyen. Depatman Nòdès la konsidere tankou youn nan zòn nan peyi a ki pi pòv e ki gen mwens moun ladan. Ak yon Pwodui enteryèl brit ki EUSD\$833 an 2014², 44 pousan popilasyon Depatman Nòdès pòv anpil anpil.³
- 1.2 Sou yon popilasyon 10.9 milyon moun ann Ayiti, an 2012, yo te estime gen 416, 137 abitan k ap viv nan Koridò Nòdès⁴ la. 54,7 pousan popilasyon an ap travay⁵. Dapre dènye chif ki kolekte an 2007, 64 a 68 pousan abitan yo p ap travay nan Limonad ak Twoudinò⁶. Se konsa tou nan 38% kay nan Karakòl, gen fanmi ki pa gen moun ki ap travay⁷ ladan yo.
- 1.3 Nan sa ki gen arevwa ak enfraestrikti, an 2012, rejyon nò peyi montre li gen anpil feblès nan domèn disponiblite rezo wout, elektrisite, dlo pou bwè ak lòt sèvis bazik.⁸ Ayiti se yon peyi kote, sou plan ekonomik, ou jwenn anpil sitiyoasyon ki an depaman ant diferan rejyon yo. Nan menm ane a (2012), Pòtoprens pou kont li te reprezante 66 pousan PEB ak 80 pousan aktivite endistriyèl, komèsyal ak finansye peyi a⁹.
- 1.4 Malgre depaman istorik sa yo, gen chanjman enpòtan ki fèt nan enfraestrikti a ak aktivite ekonomik yo. Plan estratejik pou devlopman Ayiti, ki se estrateji peyi a te prepare apre tranbleman tè 2010 la, gen yon seksyon ki pwopoze yon seri aksyon pou devlope sektè ekonomik rejyonal andeyò kapital la. I¹⁰. Nan kontèks sa a, BED la sipòte apwòch rejyonal klè sa a pou takle devlopman Ayiti apre tranbleman tè a e, sou baz yon demann Gouvènman ayisyen an, li konsantre sou idantifye Zòn Nò a kòm zòn Kwasans ekonomik).
- 1.5 Nan kad sa a, Bank lan bay sipò li pou konstriksyon i) wout ki pou konekte vil enteryèl nan nò Okap ak sou fwontyè ak Dominikani, ak Pòtoprens; ii) pwojè konstriksyon kay nan Teryewouj ak Wanament;; (iii) inisyativ pou touris nan rejyon an; (iv) devlopman

² Bank entèameriken pou devlopman.Biwo Evalysayon ak sipèvizyon (Jiyè 2016) "Evalyasyon Pwogram pa peyi: Ayiti 2011-2015" [elektwonik] Disponib nan Seksyon Lyezon elektwonik, p. 4.

³ Bank mondyal (Me 2015) "Haitiards a New Narrative-Systematic Country Diagnosis" [online] Available at the Electronic Links Section, p. 20

⁴ Estimasyon 2015 ki soti nan Institut Haïtien de Statistique et d'Informatique (IHSI). Found in: IDB (2015) "HA-L1101: Pwogram IV Enfraestrikti Pwodiksyon –Pwofil Pwojè" Disponib nan Seksyon Lyezon elektwonik.

⁵ BED (13 novanm 2015) "Etid sou ansanm enpak sou anviwonman –Pwogram enfraestrikti Pwodiksyon - Pwogram I-IV (HA-L1076, HA-L1081, HA-L1091, HA-1101)" [online] Disponib nan : Seksyon Lyezon elektwonik, p. 86.

⁶ Ibid.

⁷ Ibid.

⁸ IDB (2012) "HA-L1076: Pwopozisyon Prete lajan". Disponib nan Seksyon Lyezon elektwonik, p. 3.

⁹ IDB (2012) "HA-L1076: Pwofil Pwojè" Disponib nan Seksyon Lyezon elektwonik, p. 1.

¹⁰ Gouvènman ayisyen (Me 2012) "Plan estratejik pou Devlopman Ayiti : Peyi k ap parèt 2030" [online] Disponib nan Seksyon Lyezon elektwonik,, p. 43

sektè prive a atravè Pak Endistriyèl Karakòl la e enfraestrikti ki nesesè pou entegre Pak la nan rejyon nò a.¹¹.

- 1.6 Men kèk lòt pwojè ki kontribye pou devlopman rejyon an atravè diferan sous finansman¹²: Inivèsite Limonad, pwojè lojman sosyal, pwojè agrikilti nan Twoudinò, founiti elektrisite nan Karakòl ak lòt vil nan zòn lan ak izin elektrik PEK la, e reyabilitasyon pò Kap Ayisyen an¹³. Kat 1 pi ba a montre ki kote inisyativ devlopman sa yo ye nan rejyon an.
- 1.7 Nan sa ki gen pou arevwa ak aktivite ekonomik yo, rejyon nò a konsantre sou aktivite tradisyonèl, agrikilti, lapèch ak komès, ki se sektè enpòtan ki bay plis travay. Enfòmasyon ki kolekte an 2007 montre ke 39% popilasyon rejyon k ap travay, se nan sektè lapèch yo ye; 23% nan aktivite agrikilti e 23% nan komès¹⁴.
- 1.8 Nan dènye ane sa yo, apre envestisman ki te pote transfòmasyon nan rejyon an, sektè faktori a vin tounen yon gwo sous travay tou. Nan premye trimès 2017 la, Depatman Nòdès la resevwa 43% dyòb peyi a ki nan endistri rad¹⁵. 24% dyòb sa yo nan Pak Endistriyèl Karakòl la, aloske CODEVI bay 19% dyòb¹⁶.
- 1.9 Kwasans endistri rad la se rezilta estrateji Gouvènman ayisyen an pou benefisye pozisyon jewografik li pre Etazini. Nan kontèks sa a, Gouvènman ameriken an sipòte devlopman endistri a ann Ayiti lè li tabli kondisyon espesyal pou pwodui enpòte ki soti Ayiti ; Lwa HOPE II ki ofri Ayiti debouché sou mache Etazini a e ankouraje, otorize pou pwodui tekstil, rad ak lòt pwodui antre san taks sou mache Etazini a jis lane 2018. Se konsa tou Lwa sou Pwogram ekonomik pou leve Ayiti apre tranbleman tè a (HELP, me 2010) laji ekzansyon san taks la pou kouvri lòt pwodui endistri rad la jis 2020.¹⁷.

¹¹ BED (13 novanm 2015) Op. Cit., pp. 54-74.

¹² Gouvènman Dominikani an ansanm ak USAID nan mitan lòt, patisipe nan finansman inisyativ sa e ak lòt inisyativ rejyonal...

¹³ Ibid.

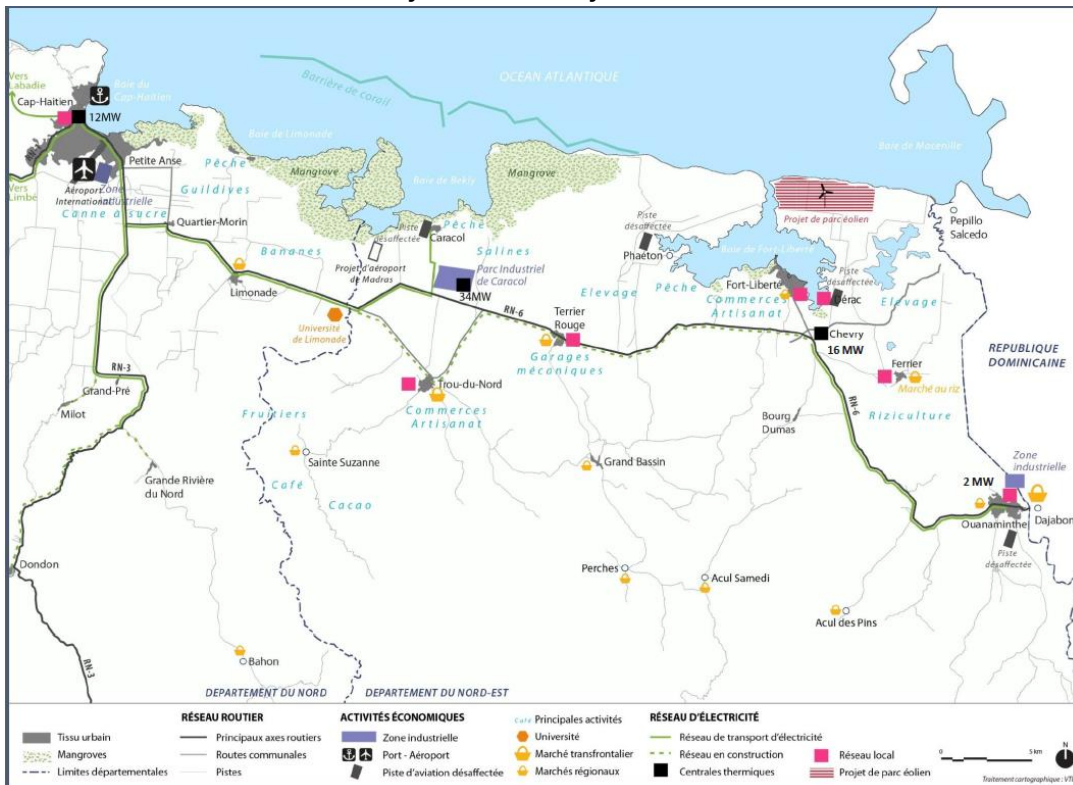
¹⁴ Ibid.

¹⁵ SONAPI (2017) "Parc Industriel de Caracol: Q1 Report" [online] Disponib nan Seksyon Lyezon elektwonik, p. 6

¹⁶ Ibid.

¹⁷ BED (10 fevriye 2012) "Evalyasyon enpak sosyal sou Ayiti" [online] Disponib nan Seksyon Lyezon elektwonik

Kat 1.
Pozisyon Pak Endistriyèl Karakòl la

Sous: CIAT. Plan d'Aménagement du Nord-Nord Est. P. 14

B. Pwogram lan

- 1.10 Pak Endistriyèl Karakòl ke yo te rele anvan Pak Endistriyèl Nò, se yon pati nan yon pwogram endistriyèl ki gen plizyè faz ladan. Nan kad estrateji desantralizasyon Gouvènman ayisyen e pou fè suivi sou nesesite ki genyen pou korije depaman ekonomik yo nan rejyon an, BED lan sipòte gouvènman ayisyen depi nan demaray Pwogram lan, atravè diferan envestisman lajan ki pa ranbousab ak aktivite kowoperasyon teknik. Tablo 1 an dekri diferan operasyon ki konekte ak PEK la e ki enkòpore nan estrateji pou peyi a ke Bank lan te prepare ak Gouvènman ayisyen an.
- 1.11 Benefisyè Operasyon yo se Repiblik Ayiti ak MEF, atravè ITE kòm Ajans Egzekisyon pou konstriksyon PEK la, ansanm ak SONAPI ki se antite responsab jesyon li.
- 1.12 Objektif global operasyon BED la, se kontribye pou developman sosyal ak ekonomik rejyon Nò Ayiti ak kreyasyon dyòb atravè konstriksyon faktori nan PEK la, ranfòsman kapasite Gouvènman pou jere envestisè yo e ankouraje yo vin nan pak endistriyèl yo, ansanm ak amelyorasyon anviwonman an ak kondisyon sosyal nan zòn Pak la.

Tablo 1.
Pwogram Enfraestrikti Pwodiksyon-Lis Operasyon ke BED la finanse

	Nimewo pwojè a/ Operasyon	Non	Kategori Anviròn man	Dat apwobasy on	Valè Operasyon an an milyon dola	Eta nan jouen jodi a
Operasyon ki finanse ak don envestisman						
1	HA-L1055 / 2552/GR- HA	Pwogram Enfrasestrikti	B	25/07/2011	55	Ann Egzekisyon
2	HA-L1076 / 2779/GR- HA	Pwogram Enfraestrikti Pwodiksyon	A	13/09/2012	50	Ann egzekisyon
3	HA-L1081 / 3132/GR- HA	Pwogram Enfraestrikti Pwodiksyon II	A	13/12/2013	40.5	Ann egzekisyon
4	HA-L1091 / 3384/GR- HA HA- G1035 / GRT/HR- 15509-HA	Pwogram Enfraestrikti Pwodiksyon III	A	11/12/2014	70.3	Ann egzekisyon
5	HA-L1101 / 3623/GR- HA	Pwogram Enfraestrikti Pwodiksyon IV	A	14/12/2015	41	Apwouve/ ap tann akseptabilite
Operasyon kowoperasyon teknik ki konekte						
1	HA-T1083 / ATN/SF- 11979-HA	Ranfòsman Inite Analiz dirablite dèt intèn lan	C	10/12/2009	0.25	Fini
2	HA-T1179 / ATN/SF- 11979-HA	Disponiblite dlo ak Jesyon entegre Resous dlo nan rejyon Nò Ayiti	C	19/03/2013	1.00	Ann egzekisyon
3	HA-T1180 ATN/OC- 14580-HA	Diminye enpak PEK la sou anvirònman an nan Be Karakòl la	C	19/08/2014	0.18	Fini
4	HA-T1181 ATN/KP- 13789-HA	Diminye enpak sosyal la nan Pak Endistriyèl Karakòl la	C	24/04/2013	0.31	Fini
5	HA-T1182 / ATN/FI- 13845-HA	Ranfòsman entitisyonèl pou bay kapasite Gouvènman ayisyen an jarèt	C	05/06/2013	0.53	Fini
6	HA-T1185 / ATN/OC- 13813-HA HA-T1186 / ATN/SS- 13812-HA	Koridò devlopman rejyon nò Ayiti – Egzekisyon ICES la	C	20/05/2013	0.18 1.00	Fini
7	HA-T1195 / ATN/OC- 14210-HA	Plan mobilite dirab e pwojè anvan- envestisman pou Koridò nò Ayiti	C	12/12/2013	0.12	Fini
8	HA-T1196 / ATN/OC- 14211-	Plan mobilite dirab e pwojè anvan- envestisman pou Koridò nò Ayiti	C	12/12/2013	0.35	Ann egzekisyon
9	HA-T1209 / ATN/OC- 14998-HA	Renfòsman kapasite PEK la nan domèn anvirònman, lasante, ak sekirite	C	18/06/2015	0.40	Ann egzekisyon
10	HA-T1212 / ATN/OC- 15079-HA	Sipò pou preparasyon Pwogram Envestisman nan dlo ak sèvis sanite nan Kap Ayisyen	C	31/07/2015	1.4	Ann egzekisyon

- 1.13 Premye operasyon BED la fè pou sipòte PEK la “Pwogram Enfrastrikti” (HA-L1055), te apwouve nan 25 jiyè 2011, e li te gen pou finanse: (i) premye enfrastrikti PEK la, ki te prevwa yon kloti pou antoure tout teren an, yon izin tretman dlo, yon izin tanporè pou trete dlo ak jesyon fatra, wout entèn pou antre sou teren an, ak lòt rezo sèvis piblik; (ii) kat (4) batiman endistriyèl; (iii) yon batiman administratif, yon dõtwa ak yon kantin; (iv) adopsyon mezi ak etid pou diminye konsekans sou anviwonman ak kondisyon sosyal yo; ajoute sou sa yon Evalyasyon ansanm konsekans yo; (v) yon Plan Konpansasyon pou popilasyon ke pwojè a afekte .
- 1.14 Dezyèm, twazyèm ak katriyèm operasyon Pwogram Enfraestrikti Pwodiksyon an I a IV kouvri pwopòje sila yo: (i) travay enfraestrikti konplèmantè pou PEK la, tankou magazen, faktori, drenaj, sistèm egou, yon izin pou tretman dlo, yon izin eletrik ak rezo transmisyon, pon, seksyon wout, kantin ak espas vèt; (ii) ti travay piblik nan kominote ki nan zòn PEK la, tankou goudwonnen wout yo, estasyon otobis, wout pou bekàn ak lòt amelyorasyon pou transpò a; (iii) etid sou anviwonman ak kondisyon sosyal; iv) sipò pou ITE ak SONAPI ki pou pèmèt yo amelyore kad enstitisyonèl yo ak kapasite jesyon operasyon PEK la ak lòt aktivite pou laji e ransfòse Pak la.
- 1.15 Finansman kowoperasyon teknik la sipòte preparasyon yon seri etid ak egzekisyon mezi pou diminye enpak negatif Pwogram lan sou anviwonman ak kondisyon sosyal yo.
- 1.16 Se nan dat 4 janvyè 2011 PEK la koumanse ofisyèlman, ak konstriksyon yon kloti pwovizwa pou delimite perimèt la. Nan dat 28 novanm menm lane an, konstriksyon PAK demare e se nan 22 oktòb 2012 li te ofisyèlman inogire.
- 1.17 Nan mwa desanm 2016, PEK la te mezire 165,000 m² batiman e li vin tounen enstitisyon ki ofisyèlman kreye plis travay nan rejyon nò peyi a. Pou koulye a, li anplwaye direktèman 11,161 ak antreprenè.¹⁸ Apeprè 90%⁷ dyòb soti nan rejyon an e 60.5% pousan se fanm ¹⁹. Travayè yo resevwa pou koulye a salè minimòm ofisyèl la, yon lajan ki anjeneral depase kantite yo bay nan lòt dyòb nan rejyon an.²⁰
- 1.18 Dapre Biwo endepandan Evalyasyon ak Sipèvizyon BED la, Pwogram lan fè anpil pwogrès si yo fè konparezon ak lòt pwogram BED la ann Ayiti. Nan mwa jiyè 2016, plis pase 78 pousan nan resous yo te debouse. Biwo Evalyasyon ak Sipèvizyon an (BES) deklare “PEK la fè pwogrès nan mete sou pye yon enfraestrikti djanm ak nan kreye dyòb, pandan li rive i jere defi sou teren an ”²¹.
- 1.19 Jan sa endike nan pasaj ki piwo a, finansman BED la kouvri yon seri etid ak mezi pou diminye enpak negatif PEK la sou anviwonman ak kondisyon sosyal yo. Pa egzanp, lajan

¹⁸ SONAPI. Op. Cit.

¹⁹ Ibid.

²⁰ Bank entèameriken pou devlopman.. Biwo Evalyasyon ak sipèvizyon. Op. Cit., p. 36

²¹ Ibid.

sa a te prevwa sipò pou konstriksyon Pak Nasyonal Twa Be a, pou pwoteje ekosistèm natirèl nan zòn PEK la. Anplis, lajan sa a finanse tou fòmilasyon ak egzekisyon yon Plan Konpansasyon pou moun Pwogram lan afekte. Tablo 2 a montre nan ki dat Pwogram lan make reyalizasyon li yo.

Tablo 2.
Dat reyalizasyon Pwogram lan ki gen arewva ak Demann lan

Dat	Aktivite
2011	
4 janvye	Kloti pwovizwa a bati pou delimite espas PEK la
6 janvye ak pi devan	Reyinyon Ajans egzekisyon an ak popilasyon ki afekte a pou esplike enpak Pwogram lan ak mezi pou diminye enpak sa a.
Mas	Rapò aktivite sou Plan Resenstalasyon an
Me	Etid sou anviwonman ak kondisyon sosyal KOIOS te reyalize (kabinè konsiltasyon endepandan Ajans Egzekisyon an te rekrute.)
Jiyè	Dirèktè egzekitif Konsèy BED la te apwouve HA-L1055)
Septanm	Plan Aksyon pou Renstalasyon ak retablisman kondisyon lavi moun yo te fini.
Septanm	Premye vèsman konpansasyon an fèt – sekirite manje ak pèt revni
2012	
March	Dezyèm vèsman konpansasyon an fèt – sekirite manje ak pèt revni
Septanm	Direktè egzekitif Konsèy BED la te apwouve HA-L1076
Oktòb	PEK la koumanse fonksyone
Desanm	Twazyèm vèsman konpansasyon an fèt – sekirite manje ak pèt revni
2013	
11 Septanm	Angajman pou yon nouvo Plan Konpansasyon lè yo mete sou kote opsyon teren pou teren.
Novanm	Dènye vèsman konpansasyon an fèt – sekirite manje ak pèt revni
Desanm	Dirèktè egzekitif Konsèy BED la te apwouve HA-L1081
2014	
Desanm	Dirèktè egzekitif Konsèy BED la te apwouve HA-L1091
2015	
Desanm	Direktè egzekitif Konsèy BED la te apwouve HA-L1101

*dat ki endike pou konpansasyon, se referans pou konpansasyon lajan ki debouse.

C. Demann lan ²²

- 1.20 Nan dat 12 janvye 2017, twa òganizasyon Sosyete sivil la soumèt yon Demann bay MICI a nan non *Kolektif Peyizan Viktim Tè Chabè*. Men òganizasyon Sosyete sivil la ki t ap reprezante Reklamè yo: Accountability Counsel, ActionAid Haiti e AREDE. Demann lan te gen pou wè ak Pwogram Enfrastrikti Pwodiksyon ak lòt operasyon ke BED la finanse..
- 1.21 Demann lan deklare ke nan mwa janvye 2011, yo bati yon kloti pou delimite espas pou PEK la. Reklamè yo fè konnen sa te limite aksè yo sou teren yo t ap kiltive yo lè sa a. Yo presize rekòt yo te vin gate lè yo bati kloti a; yo ajoute kloti a te bati san yo pa avèti osnon san konsiltasyon.
- 1.22 Malgre preparasyon, kèk mwa pita, yon Plan Konpansasyon, e apre yo fin regle konpansasyon yo, Reklamè yo deklare konpansasyon an pa t sifi e li te anreta. Pou sa ki gen pou wè ak kantite lajan yo bay, Reklamè yo di kalkil Ajans Egzekisyon an pa t endike tout vale teren kiltivatè yo lè w ap konsidere revni ak sekirite manje. Yo deklare tou kalkil la pa t konsidere envestisman ki fèt nan travay tè a, lavi ki vin pi chè (yon

²² Demann lan ak Anèks yo dksponib nan lyezon elektwonik dokiman sa a . .

konsekans dirèk prezans PEK la), pri tranzaksyon pou tè yo nan zòn lan ak nesosite espesifik chak fanmi, sitou nesosite fanm yo ak jenn ti fi yo. Anplis, Reklamè yo endike moun ki afekte yo e ki gen dwa resevwa konpansasyon, pa t idantifye; yo pa t resevwa konpansasyon osnon te resevwa yon pati nan konpansasyon an sèlman.

- 1.23 Reklamè yo afime tou ke yo pa respekte pwomès yo te fè yo nan kad Pwogram lan. Dapre yo, yo te pwomèt yo yo t ap kapab jwenn travay nan PEK la. Men, yo di kit se pou yo, kit se pou fanmi yo, li pa fasil ditou jwenn travay nan PEK la. Anplis, okazyon travay ou jwenn yo nan nivo ki pi ba ak salè ki pi piti a. Pwomès fòmasyon ak sipò pou dyòb ki gen pou wè ak PEK la, ak tranzisyon pou debouché travay nan sektè ekonomik tradisyonèl la pa t janm vin reyale..
- 1.24 Reklamè yo souliyen pwosesis la pa t gen bon jan konsiltasyon ki te fèt e enfòmasyon an pa t korèk. Anplis, yo ajoute gwoup kiltivatè ak manm kominote ki t ap reprezante enterè yo nan negosyasyon yo ak Gouvènman an pa t byen chwazi pa moun ki te afekte yo.
- 1.25 Kanta pou domaj yo te sibi, Reklamè yo konsidere kondisyon lavi yo te vin pi mal apre yo te fè yo dekanpe e apre egzekisyon Plan Konpansasyon an. Yo souliyen yomenm ansanm ak fanmi yo vin pa gen mwayen pou yo viv e yo pa gen anyen pou ranplase sa yo pèdi; yo afime tou yo byen kwè PEK la gen yon enpak negatif sou anviwonman ak kontaminasyon ki fèt nan rivyè Twoudinò a..
- 1.26 Reklamè yo mansyone yon seri repèkasyon y ap sibi apre yo fin pèdi revni pèmanan yo te konn resevwa. Sitou, yo deklare sityasyon sa a blije fanmi yo retire pitit yo lekòl paske yo pa gen mwayen peye lekòl la. Se konsa tou yo gen mwens kapasite pou achte osnon plante manje pa yo. Fanm yo souliyen tou enpak negatif Pwogram lan sou estrikti sosyal fanmi yo, sitou poutèt yo pa kapab bay pitit yo manje ak edikasyon.
- 1.27 Se poutèt sa Reklamè yo deklare Pwogram lan pa t respekte dispozisyon Politik operasyonèl yo jan *Tablo 3* montre li.

Tablo 3.
Politik operasyonèl ki konekte ak Demann lan

Politik	Jistifikasyon nan demann lan
Politik reenstalasyon envolontè (OP-710)	Nan sa ki gen pou wè ak retablisman kondisyon lavi ak mezi konpansasyon
Egalite fanm ak gason nan politik sou devlopman (OP-761)	Pou diferan enpak Pwogram lan sou fanm yo
Poliltik sou anviwonman ak respè mezi pwoteksyon (OP-703)	Nan sa ki gen pou wè ak enpak sou anviwonman ak konsiltasyon piblik
Politik sou aksè pou jwenn Enfòmasyon (OP-102)	Nan sa ki gen pou wè ak enfòmasyon ki al jenn popilasyon an.

D. Pwosesis MICI a jouk jounen jodi a

1.28 Kalandriye nan *Tablo 4* pi ba a bay enfòmasyon sou pi gwo reyalizasyon pwosesis la ki anrejistre depi MICI resevwa Demann lan ann akò ak Politik li.

1.29 Etandone Reklamè yo pale kreyòl sèlman, li bon pou fè konnen MICI pran angajman pou dokiman pètinan yo tradui an kreyòl, anplis franse. Desizyon sa a ka fè direksyon an pran plis tan pase sa delè a prevwa nan Politik la; tou sa pou asire Reklamè yo jwenn bon jan aksè pou enfòmasyon yo bezwen pou pran yon desizyon. .

Tablo 4.
Kalandriye Aksyon MICI yo jouk jounen jodi a

Dat	Aksyon
2017	
12 janvyè	Resepsyon Demann lan
23 janvyè	Anrejistreman Demann lan
22 fevriye	Resepsyon Repons Direksyon an
18-22 mas	Misyon Akseptasyon nan kote Pwojè a ap fèt nan Karakòl
23 mas	Preparasyon MEMORANDÒM SOU DETÈMINASYON AKSEPTABILITE e distribisyon bay Direksyon BED la ak Reklamè yo
6 avril	Demann ki transfere bay Faz Konsiltasyon pou evalyasyon
21 avril	MEMORANDÒM SOU DETÈMINASYON AKSEPTABILITE distribye bay Konsèy Direktè egzekitif BED la
8-10 me	Misyon Evalyasyon Faz Konsiltasyon ki t al Pòtoprens: reyinyon ak Reprezantan BED la nan peyi a e Dirijan Pwojè a; reyinyon ak Ajans egzekisyon e ak lòt patnè ki konsène yo.
22-24 me	Misyon Evalyasyon Faz Konsiltasyon ki t al Kap Ayisyen: reyinyon e pataje pèspektiv Reklamè yo ak Komite a; reyinyon ak Majistra Karakòl la; reyinyon ak Prezidan ALENACT; reyinyon ak Reprezantan ak Konseye Reklamè yo..
1ye jen	Preparasyon Rapò Evalyasyon sou Faz Konsiltasyon an e distribisyon bay Reklamè yo, Direksyon an ak Ajans egzekisyon an..

II. FAZ KONSILTASYON AN

A. Kad nòmatif

- 2.1 Mekanis Konsiltasyon endepandan ak Envestigasyon fonksyone dapre pwòp Politik li (MI-47-6), ke Konsèy Direktè egzekitif BED la te apwouve nan dat 15 desanm 2014. Politik sa a tabli pwosesis la, etap yo ak delè pou respekte lè l ap jere yon ka ki soumèt bay MICI. Nan kad Pwosesis MICI a, gen de (2) opsyon tretman ki posib pou yon reklamasyon e ke Reklamè yo kapab chwazi: Faz Konsiltasyon an ak Faz Egzamen Reklamasyon an. Sizoka tou de (2) opsyon yo chwazi, Pwosesis la koumanse ak Faz Konsiltasyon an.

1. Definisyon Faz Konsiltasyon an

- 2.2 Faz Konsiltasyon an sipoze fleksib e chita sou yon apwòch konsansis ki gen pou objektif bay okazyon pou Aktè yo takle kesyon ki soulve nan demann Reklamè yo, sou baz yon seri metodoloji ki ankouraje yon tretman jis e san patipri pou tout Aktè ki konsène nan Pwosesis la. Faz Konsiltasyon an egzamine kesyon espesifik Reklamè yo ki soulve nan reklamasyon an e ki gen pou wè ak domaj ki fèt poutèt mankman Bank la ki pa respekte youn osnon plis nan dispozisyon Politik operasyonèl li (MICI Policy paragaf 24).
- 2.3 Faz Konsiltasyon an, se yon faz volontè li ye e nenpòt kilè, Aktè yo ka rale kò yo nan Pwosesis la. Wòl MICI nan Pwosesis la, se aji tankou yon fasilite endepandan.

2. Etap Faz Konsiltasyon an

- 2.4 Faz Konsiltasyon an divize an twa etap, youn dèyè lòt: Evalyasyon, Pwosesis Faz Konsiltasyon; Siveyans. Politik la detèmine objektif ak delè pou chak etap. Objektif etap evalyasyon an, se konprann domaj ki fèt yo poutèt Reklamè a di gen potansyèl Politik la pa t respekte. Li chache tou idantifye e kolekte enfòmasyon nan men Reklamè yo, Direksyon Bank lan ak lòt patnè, yon jan pou ka detèmine si Aktè yo ta aksepte chache yon solisyon nan kad metòd konsiltasyon. Si yo dakò, kesyon an, se deside ki pwosesis ki pral pi bon pou jere tout ka kote politik la pa respekte (Paragaf 27).
- 2.5 40 jou pou pi plis depi dat akseptabilite a, Evalyasyon an ap fini ak yon desizyon ki pou detèmine si wi ou non, se pou yo reyalize Pwosesis Faz Konsiltasyon an. Dapre rezilta Evalyasyon an, MICI ap gen pou:
- a. Travay ak Aktè yo pou rive jwenn yon akò klè pou vanse ak Pwosesis Faz Konsiltasyon an, epi tabli yon metòd pou jere kesyon ki soulve yo; osnon
 - b. Detèmine ke yon rezolisyon ki chita sou kolaborasyon pa posib. Nan ka sa a, Demann lan ap soumèt bay Faz Egzamen respè dispozisyon yo, lè Reklamè yo chwazi pou kontinye Faz la. Si yo pa chwazi Faz Egzamen sa a, MICI va deklare Pwosesis la bout.
- 2.6 Rezilta Evalyasyon an repwodui nan Rapò Evalyasyon ki distribye bay Konsèy Direktè Egzekitif BED la, Direksyon Bank lan ak Reklamè yo. Apre sa, yo vin pibliye nan Rejis

piblik MICI an. Rapò a gen ladan yon rezime jeneral enfòmasyon ki kolekte pandan Evalyasyon an, ansanm ak rezon pou deside vanse osnon kanpe sou Pwosesis Faz Konsiltasyon an. Si desizyon an pran pou vanse ak Pwosesis Faz Konsiltasyon an, Rapò Evalyasyon an va endike kouman pou ajì, ki metòd pou konsiltasyon an, ak kalandriye Aktè yo apwouve pou Pwosesis sa a..

- 2.7 Si aktè yo montre yo dispoze pou jwenn yon rezolisasyon ak metòd konsiltasyon an, MICI va kowòdone Pwosesis Faz Konsiltasyon an, dapre nesesite ak enterè Aktè yo, nan kad limit Politik la. Yon fwa Faz Konsiltasyon an koumanse, MICI ap gen 12 mwa kalandriye pou fini pwosesis la, koumanse nan dat Rapò Evalyasyon an soti.
- 2.8 Objektif Pwosesis Faz Konsiltasyon an, se rive mete Aktè yo dakò, ranfòse angajman Bank lan pran pou respekte dispozisyon Politik operasyonèl li. Lè Pwosesis la fini, MICI va prepare yon Rapò final ak rezilta yo. Rapò sa yo va soumèt bay Konsèy Direktè egzekitif BED la pou egzamen. Apre pwosedi sa a, Rapò ap vin disponib pou Reklamè yo e l ap pibliye nan Rejis piblik la.
- 2.9 Si nan Faz Konsiltasyon an, yo rive jwenn yon akò, MICI a, ansanm ak aktè yo, va mete yo dakò sou yon Plan suivi pou asire akò ap egzekite kòmsadwa. MICI a ap reskonsab suivi a pou senq lane pou pi plis, koumanse nan dat akò a e l ap gen pou soumèt yon Rapò suivi chak ane bay Konsèy Direktè egzekitif BED la pou enfòmasyon yo. .

B. Kalandriye evakyasyon Demann MICI-BID-HA-2017-0114

- 2.10 Dapre Politik MICI a, Etap Evalyasyon pou Demann MICI-BID-HA-2017-0114 te gen pou dire 40 jou ouvrab e li fini nan 1ye jen 2017. Jan detay yo parèt pi ba a, pwosesis la te prevwa revizyon plizyè dokiman pou konprann nan ki kontèks Pwogram lan te egzekite e kouman Demann lan te fòme. Ekip MICI an voye de(2) misyon ann Ayiti; youn Pòtopens pou rankontre ak fonksyonè Biwo Bank lan nan peyi a (COF), ofisyèl Gouvènman an nan Ajans Egzekisyon an e ak lòt otorite Gouvènman an; dezyèm lan nan Kap Ayisyen pou rankontre ak Reklamè yo e ak lòt patnè nan Pwosesis la. Anplis, gen yon seri reyinyon fas pou fas ak nan telefòn ki fèt ak pèsonèl Bank la ki te patisipe nan preparasyon ak egzekisyon Pwogram lan. Tablo 5 la montre kalandriye yo te suiv pandan Etap Evalyasyon an:

Tablo 5.
Evalyasyon Faz Konsiltasyon an – Etap kle pou Demann MIC-BID-HA-2017-0114

Dat	Aksyon
2017	
7 avril	Demaraj Etap Evalyasyon an
7-21 avril	Revizyon dokiman
24 avril – 5 me	Entèvyou ak ekip Pwojè a, Reprezantan Reklamè yo e ak lòt patnè
5 me	Rekritman yon fasilite esteryè MICI
12 me	Konferans nan telefòn ak Reprezantan Reklamè yo.

8-10 me	Misyon Pòtoprens
22-24 me	Misyon Kap Ayisyen
26 me	Konferans nan telefòn ak COF yo
24-30 me	MICI distribye analiz pèspektiv li bay aktè yo pou kòmantè
1ye jen	Rapò Evalyasyon ki distribye bay Direksyon bank lan, Ajans Egzekisyon ak Reklamè yo, an angle.
8 jen	Resepsyon komantè aktè yo sou Rapò Evalyasyon an. MICI fè ajisteman sou dokiman an.
12 jen	Rapò Evalyasyon an voye al tradui an panyòl, franse ak kreyòl.

C. Metodoloji pou Evalyasyon an

2.11 Politik MICI an prevwa Etap Evalyasyon an kapab gen ladan yon seri aksyon ak diferan metodoloji ki pou pèmèt evalye si yon Faz Konsiltasyon ta dwe fèt. Metodoloji ki itilize a devlope pou li kadre ak chak ka endividyèl, dapre karakteristik ka a. Pou Demann sa a, ekip Faz Konsiltasyon MICI a konbine yon seri aktivite ki gen pou wè ak egzamen dokiman kle, reyalizasyon entèvyou ak aktè ki konsène yo osnon enterese nan reklamasyon an, e li vizite peyi a de (2) fwa nan misyon ofisyèl.

1. Etid biwo

2.12 Pou kapab konprann akèl nan jounen jodi a sitiasyon popilasyon ki afekte a, ansanm ak pèspektiv tout Aktè ki konsène yo nan Demann lan, gen anpil dokimantasyon ki te egzamine.

2.13 MICI a egzamine premye demann lan ak tout lòt dokiman pètinan ke Reprezantan Kolektif la soumèt.

2.14 Etandone devlopman PEK la kouvri yon gwo volim operasyon BED la, MICI egzamine yon seri dokiman bank la pou konprann kontèks la: Rapò sou sivèyans anviwonman ak kondisyon sosyal yo, Evalyasyon enpak sosyal la, Plan Konpansasyon ak retablisman kondisyon lavi, Plan reensyalasyon yo, Evalyasyon ansanm enpak yo ki gen pou wè ak pwojè yo, ansanm ak tout lòt dokiman. Pwosesis sa a te prevwa to egzamen Repons Direksyon an bay Demann la, ak lòt dokiman MICI a pibliye.

2.15 MICI egzamine tou lòt dokiman Ajans Egzekisyon an te mande nan kad devlopman Pwogram lan, tankou etid kondisyon sosyal yo ke konsiltan endepandan tankoun Erice ak KOIOS te reyalize..

2.16 Li enpòtan pou note ke objektif Etap Evalyasyon an, se pa fè investigasyon sou potansyèl pou Politik operasyonèl yo pa respekte poutèt yon aksyon BED la ta pran, osnon poutèt neglijans li, se pito jwenn yon mwayen pou ranfòse kouman ekip Faz Konsiltasyon an konprann Program lan, repèkasyon li ak lòt opsyon pou yon Pwosesis Faz Konsiltasyon.

2. Entèvyou

- 2.17 Ekip MICI a reyalize yon seri entèvyou nan Washington D.C., Kap Ayisyen ak Pòtoprens pandan misyon yo. Pandan Faz Evalyasyon an, li enpòtan anpil pou ekip la nan pozisyon pou li kapab konprann enterè ak pozisyon aktè yo. Reyinyon yo te fèt ak Direktè egzekitif BED la, ofisyèl Bank la ann Ayiti, Reprezantan Gwoup BED ann Ayiti, espesyalman ak Reprezantan BED la nan peyi a e ak Lidè Ekip Pwojè a e Reprezantan Inite ESG nan katye jeneral BED la nan Washington D.C..
- 2.18 Nan sa ki gen arewwa ak Gouvènman ayisyen an, Direktè ITE ki te deja rankontre ak MICI a pandan Misyon li te fè Karakòl pou detèmine akseptabilite reklamasyon an, resevwa nan Pòtoprens ekip Faz Konsiltasyon an. MICI te gen okazyon tou rankontre ak Direktè jeneral MEF la epi Direktè pou Gouvènans ak Kowoperasyon entènasyonal ak ekonomik e finansye nan MEF la.
- 2.19 Kanta pou Reklamè yo, rankont ak Komite a epi Reprezantan yo te fèt ann Ayiti; te gen tou konferans nan telefòn ak rankont fas pou fas ak Reprezantan yo nan Washington D.C.
- 2.20 An final, ekip MICI a reyalize entèvyou ak aktè pètinan yo epi òganizasyon ki konsène yo, e sa ede pote limyè sou sitiyasyon, e kolekte enfòmasyon sou teren an pou konprann kontèks la ann Ayiti e nan Karakòl espesyalman. Se poutèt sa MICI fè yon chita pale ak Direktè jeneral MEF la, Majistra Karakòl la e ak ansyen Prezidan ALENACT²³.

3. Misyon

- 2.21 Pandan Faz Evalyasyon an, ekip MICI a reyalize de (2) misyon, youn nan Pòtoprens e lòt la nan yon pwogram tou pre Kap Ayisyen. Tou de misyon sa yo te enpòtan pou yo te ka rive rankontre Aktè nan lis piwo a ki te konsène e te enterese. Sa pèmèt ekip la vin pi familye ak zòn lan.
- 2.22 . Pandan tou de misyon yo, MICI a chache konprann pi byen pèspektiv chak Aktè, esplike objektif Pwosesis MICI a e detèmine si Aktè yo te dispoze patisipe nan yon Pwosesis sou direksyon MICI a pou jere preyokipasyon Reklamè yo te prezante. Dènye misyon an pèmèt ekip MICI a tou pou rankontre ak lòt òganizasyon konsène e ki te mansyone nan seksyon anvan Rapò sa a. Pandan tou de misyon yo, anplis li t ap chache konprann pi byen diferan pèspektiv yo, ekip MICI a pran tan li pou esplike chak Aktè objektif Faz Konsiltasyon an e pou li konprann pi byen kisa sa yo t ap tann.

²³ ALENACT te youn nan òganizasyon lokal ki gen lidè li ki te patisipe nan negosyasyon ak ITE sou Plan Konpansasyon pou moun ki te afekte nan konstriksyon ak fonksyònman PEK la.

D. Aktè yo ak pèspektiv yo

1. Deskripsyon jeneral

- 2.23 Sou baz preyokipasyon ki souleve nan Demann lan, MICI idantifye twa Aktè prensipal: Reklamè yo (Kolektif la), ke Komite a reprezante, Direksyon BED la, ak Ajans Egzekisyon an, ITE. Tablo 6 ki piba a bay yon deskripsyon jeneral pou chak Aktè, jan MICI an konprann sityasyon an.

Tablo 6.
Deskripsyon jeneral Aktè prensipal yo nan Pwosesis

Aktè	Deskripsyon
Reklamè yo	<i>Kolektif</i> la gen apeprè 410 fanmi ²⁴ ladan ki t ap travay latè a nan perimèt kote Pak endistriyèl Karakòl la ye jodi a. Yo te fè fanmi sa yo dekanpe kote yo t ap travay la pou Pak la te ka konstwi. Kolektif la se yon òganizasyon ki estriktire tèt li pou kont li; li te kreye nan mwa avril 2014 pou takle pwoblèm ki te gen arewva ak depasman ekonomik konstriksyon PEK la ²⁵ lakòz. Yo gen kòm reprezantan yon Komite baz ki gen ladan kiltivatè ki te afekte e ki se manm Kolektif la. Fasilitatè a, se Milostène Castin ki soti nan òganizasyon yo rele AREDE. Anplis AREDE, de (2) lòt òganizasyon, Action Aid Haiti ak Accountability Counsel (ki baze nan Etazini), sipòte Komite a. Ansanm ak twa òganizasyon sa yo, Komite a reprezante Kolektif la nan Pwosesis MICI a.
Direksyon Bank la	Atravè Divizyon lojman ak devlopman iben pou chanjman klimatik ak Sektè Devlopman dirab la, BED la finanse Pwogram lan ak yon seri don lajan san finansman ak operasyon kowoperasyon teknik.
Ajans Egzekisyon	ITE, se Ajans Egzekisyon Pwogram lan. Depi 2014, se SONAPI ki gen responsablite fonksyonman PEK la. Men, poutèt preyokipasyon Reklamè yo gen pou wè ak premye etap egzekisyon Pwogram lan, se ITE k ap jwe wòl prensipal la.

2. Pèspektiv Aktè yo

- 2.24 Seksyon sa a bay yon deskripsyon pèspektiv Reklamè yo, Direksyon Bank lan ak Ajans Egzekisyon an, jan MICI a konprann; se yon pozisyon Aktè yo valide lè yon pwojè rapò sila te distribye nan mitan Aktè yo. Deskripsyon sa yo, se rezilta entèvyou ak misyon ke MICI an te reyalize, ansanm ak yon pwosesis validasyon enfòmasyon ki kolekte ak Aktè yo.

a. Reklamè yo

- 2.25 Reklamè yo esprime enterè yo pou yo vanse ak pwosesis la ki ta ede retabli kondisyon lavi yo epi konpanse yo jan Pwogram lan domaje yo. Reklamè yo deklare akèl yo dispoze chita pale pou tanmen yon pwosesis dyalòg ak lòt Aktè yo.
- 2.26 Kididonk, Reklamè yo pwopoze pou yo diskite plizyè solisyon atravè Pwosesis Faz Konsiltasyon an. Yon lòt bò, yo deklare preyokipasyon yo sou Pwosesis la ak sou rezilta potansyèl yo.

²⁴ Chif estimatif yo, se rezilta yon sonday preliminè sou popilasyon ki afekte a. Se Komite a kit e fè sonday sa ke li transmit bay MICI pandan Misyon 22-24 me an. .

²⁵ Gade Anèks 1 nan Premye Demann lan. .

- 2.27 Nan sa ki gen pou wè ak potansyèl solisyon, Reklamè yo enterese nan tanmen yon dyalòg pou diskite diferan mezi ki ta retabli kondisyon lavi yo nan yon pespèktiv dirab. Yo fè konnen yo ta renmen mezi sa yo ta aplikab pou moun ki te afekte nan konstriksyon PEK la, men ki pa nan Kolektif la. Nan mezi sa yo, nou jwenn fòmasyon pwofesyonèl - espesyalman pou jèn yo, sipò pou mete kanpe biznis lokal ak lòt okazyon ekonomik. Yo mansyone espesyalman nesesisite pou resevwa sipò pou asire pitit moun ki afekte yo jwen aksè pou edikasyon. Yo mande tou pou nan debouché ekonomik yo, yo respekte prensip egalite ant fanm ak gason.
- 2.28 Reklamè yo endike tou yo atann yo gen okazyon egzamine metòd ki itilize pou kalkile konpansasyon finansye a ak kantite lajan ki resevwa nan reyalite. Se konsa tou yo swete pou yo egzamine e pou yo konpare lis moun ki parèt nan Plan Konpansasyon ak sa ki te afekte yo, nan yon kontèks ki transparan e jis, yon jan pou detèmine si gen moun yo te ka bliye.
- 2.29 Yo swete yon egzamen kritè vilnerablite ki itilize nan Plan Konpansasyon an. Dapre Reklamè yo, moun ki afekte yo e ke yo konsidere ap viv nan sitiyasyon vilnerab, moun ki aksepte resevwa yon kupon pou teren nan pi bon sitiyasyon nan jounen jodi a, si yo fè konparezon ak moun ki e resevwa lajan kash. Malgre sa, yo ajoute gwoup sa a sanble jwenn kèk fasilite poutèt move kalite teren an ak kapital ki pa sifi pou yo amelyore kondisyon yo.
- 2.30 Reklamè yo deklare yo dispoze pou diskite tout sitiyasyon ki pou miyore bon jan konsiltasyon ki konsidere enpak PEK la sou anviwonman ak kondisyon sosyal yo nan jounen jodi a ak nan lavni.
- 2.31 Nan sa ki gen pou wè ak preyokipasyon yo pou Pwosesis Faz Konsiltasyon an, Reklamè yo diskite sitou posiblite pou tout patnè ki konsène yo pa ta patisipe nan Pwosesis la. Yo esprime preyokipasyon yo poutèt gen lòt Aktè k ap fè rezistans pou yo pa diskite sijè ke yomenm yo konsidere ki pètinan.
- 2.32 Reklamè yo deklare yo ta renmen pou tout kominikasyon pandan reyinyon yo fèt yon jan ki pou pèmèt moun tout nivo edikasyon nan mitan yo ki prezan yo konprann kominikasyon an, sitou manm kominote yo. Se poutèt sa Reklamè yo mande MICI a pou tout kominikasyon ekri ak tout dokiman pètinan tradui an kreyòl, etandone anpil nan dokiman sa yo disponib sèlman nan lang angle osnon franse. Anplis, Reklamè yo di li ta bon si, pandan tout pwosesis la, yo ta limite itilizasyon mo teknik yo.
- 2.33 Reklamè yo deklare preyokipasyon yo poutèt delè ki ta ka rive nan demaraj pwosesis la, ansanm ak konben tan k ap nesesis pou reyalize li. Yo afime gen mezi ki ta dwe pran san pèdi tan pou retabli kondisyon y ap viv yo. Yo souliyen kouman gen ijans pou ti moun yo tounen lekòl.

- 2.34 Yon lòt preyoqipasyon Reklamè yo te gen pou wè ak pwosesis evalyasyon Plan Konpansasyon an ke ITE a te lanse. Yo di yo ta renmen resevwa enfòmasyon detaye sou enpòtans, metodoloji ak kalandriye evalyasyon sa a. Reklamè yo panse metodoloji pou evalyasyon sa a dwe djanm, yon jan pou li kapab gen kredibilite nan mitan tout Aktè yo..
- 2.35 Malgre Reklamè yo afime yo gen konfyans nan M. Milostène Castin (AREDE) Castin, ak nan angajman li pou pwoteje enterè yo, yo dispoze diskite patisipasyon li nan Pwosesis la e si sa nesèsè, yo pare pou limite wòl li pou reponn preyoqipasyon Ajans egzekisyon nan sa ki gen pou wè ak patisipasyon li (gade paragraf 2.49).
- 2.36 An final, Reklamè yo deklare si Pwosesis Faz Konsiltasyon an prevwa reyinyon k ap fèt kote ki lwen lakay yo e tou pre Karakòl, y ap gen pwoblèm ak lojistik vwayaj yo e ak pwoblèm lajan.

b. Direksyon BED la

- 2.37 Depi demaraj Pwosesis MICI a, Direksyon BED la te montre li dispoze pou patisipe nan Pwosesis Faz Konsiltasyon nan kad yon apwòch ki chita sou konsansis ki chache souliyen angajman yo pou yo respekte Politik operasyonèl Bank la ki pètinan, jan Demann lan te presize. Nan lespri Direksyon Bank lan, Faz Konsiltasyon an, se yon bon zouti ki bay espas pou jere preyoqipasyon kominote ki afekte a. Nan kontèks sa a, li enpòtan pou souliyen Direksyon Bank la te fè konnen anvan Pwosesis MICI a li pa t gen okazyon egzamine kèk nan sijè Reklamè yo te soumèt nan Demann yo te voye bay MICI a..
- 2.38 Dapre Direksyon Bank la, tout jefò fèt pou asire moun ke Pwogram lan afekte resevwa yon konpansasyon ki jis e kòm sadwa. Jefò sa yo prevwa pou yo kenbe opsyon konpansasyon teren pou teren tankou opsyon yo pi pito e ki pou ta kenbe. Men, pandan li rekonèt e li konsidere difikilte ki te vin parèt pandan pwosesis la lè yo t ap chache nouvo teren pou moun ki afekte yo, Direksyon Bank la panse ke, si gen mwayen konsolide angajman pou respekte Politik operasyonèl Bank la ak ranfòsman opsyon kondisyon lavi Reklamè yo, sa ta dwe reyalize nan kad yon pwosesis ki reyini plizyè patnè. Diskisyon opsyon pou ranfòse kondisyon lavi Reklamè yo, nan pèspektiv Direksyon BED la, ta dwe fèt lè yo fin mete kanpe, nan kad Pwosesis Faz Konsiltasyon an, yon baz done ki pou bay enfòmasyon sou sitiyasyon kiltivatè ki afekte yo nan jounen jodi a.
- 2.39 Malgre sa, Direksyon Bank la souliyen prensip jistis ak transparans dwe oryante tout Pwosesis Faz Konsiltasyon ki ta ka fèt. Dapre Direksyon BED la, tout akò ki ta ka rive fèt pandan Pwosesis la ta dwe asire tout moun ki afekte ak konstriksyon PEK la dwe resevwa menm tretman e yo pa ta dwe kouvri sèlman moun ki reprezante nan Komite a.

- 2.40 Anplis, Direksyon BED la konsidere pwochen evalyasyon pou egzekisyon Plan Reenstalasyon an, se yon eleman kle e rezilta yo ka sèvi kòm kontribisyon pou tout desizyon final ki gen pou wè ak enpak PEK la sou kondisyon ekzistans moun yo.
- 2.41 Direksyon Bank lan souliyen tou angajman li pou egzamine debouche pou moun ki afekte direkteman, yon jan pou yo jwenn aksè pou nouvo debouche ekonomik PEK la ofri, ak sipò pou aktivite ekonomik pi tradisyonèl yo. Nan aktivite sa yo, nou ka site konsolidasyon enstitisyon yo, fòmasyon; aksè pou edikasyon ak lòt sipò pou asistans teknik. Men, li souliyen enpòtans ak priyorite pou yo bati yon baz done ki aksesib..
- 2.42 Direksyon Bank la mete aksan sou posiblite pou mete kanpe yon mekanis pwovizwa pou egzamine reklamasyon yo. Mekanis sa a gen pou objektif bay moun ki afekte yo okazyon pou yo chak soumèt ka li pou li ka egzamine sou baz endividyèl.
- 2.43 An final, Direksyon Bank la montre li enterese sipòte Pwosesis Faz Konsiltasyon an e li souliyen enpòtans pou prepare yon seri nòm ki pou pèmèt kreye e konsolide konfyans ant Aktè k ap patisipe nan Pwosesis la.

c. Ajans Egzekisyon

- 2.44 Nan pèspektiv ITE a, pwosesis konpansasyon an te reyalize kòmsadwa, ak pridans e nan bòn fwa, dapre direktiv ki te endike nan Politik operasyonèl BED la. ITE a souliyen gen plizyè reyinyon ki te fèt ak patnè yo e lòt Aktè konsène ki t ap patisipe nan pwosesis la. Te gen ladan yo anpil manm gwoup Reklamè yo ki te la pandan konsepsyon ak egzekisyon Plan Konpansasyon an. Etandone sitiyasyon sa a, ITE esprime preyokipasyon li pou aparisyon nouvo gwoup manm kominote sa a e ki enterese nan chache asirans ke moun Kolektif la ap reprezante, se moun ke PEK la te afekte pou koumanse.
- 2.45 ITE a souliyen tou pwosesis konsepsyon Plan Konpansasyon an pa t rijid; li te kouvri tout bagay, li te aksesib e li te gen ladan plis moun pase premye kantite kiltivatè ki te patisipe nan etid ki t ap reyalize yo. Yo mansyone tou ke, apre konstriksyon kloti pwovizwa a, kiltivatè yo te kapab monte toujou sou moso tè yo pou jere rekòt yo. Se konsa tou ITE te aksepte enkòpore vale rekòt 2011 lan nan Plan Konpansasyon an, paske rekòt sa a te afekte tou nan konstriksyon kloti a, malgre anpil kiltivatè te reyisi ranmase pwofi sou rekòt sa yo.
- 2.46 ITE pataje apwòch Direksyon Bank lan sou enpòtans premye pwopozisyon opsyon konpansasyon teren pou teren pou kiltivatè ki afekte yo. Kididonk, ITE a deklare li fè tout jefò li te kapab pou vanse ak konpansasyon teren pou teren an. Nan kad jefò sa yo, se pou yo te lokalize apreprè 500 ekta teren ki pou leta, ansanm ak yon seri lòt mezi pou prepare tè a pou moun ki afekte yo te kapab koumanse travay tè a san pèdi tan.

- 2.47 Malgre sa, dapre ITE a, yon asosyasyon kiltivatè monte sou teren an yon ti bout tan apre yo te prepare li pou popilasyon ki te afekte nan konstriksyon PEK la. Poutèt anpil opozisyon gwoup sa a kont itilizasyon teren an pou reentalasyon, li vin enposib pou ITE a vanse ak premye Plan an, apre de (2) lane preparasyon pwojè sa a. Apre sitiasyon sa a, moun ki te afekte yo deside renegosye Plan Konpansasyon an. Moun ki te klasifye non-vilnerab yo chwazi diferan opsyon yo te ofri yo. Pami opsyon sa yo,, te gen : i) yon kupon pou yon teren, se te yon mwayen pou ede moun ki te afekte jwenn ak achte yon moso tè; ii) konpansasyon sou fòm yon pansyon mansyèl Biwo nasyonal pou asirans granmoun ta peye, iii) lojman nan pwojè konstriksyon kay BED la..
- 2.48 An plis, li enpòtan pou remake ke ITE angaje nan rekritman yon konpayi konsiltasyon ki pou prepare epi reyalize yon evalyasyon pwosesis egzekisyon Plan Konpansasyon an, ann akò ak kondisyon Bank lan. Aspè kle evalyasyon, se analize si Plan an reyalize objektif li, e egzamine kondisyon ekzistans moun ki afekte yo anvan ak koulye a. ITE a gen entansyon konsidere rezilta evalyasyon sa a kòm oryantasyon pou detèmine si gen lòt aksyon ki ta ka nesèsè pou reyalize objektif Plan Konpansasyon an dapre Politik operasyonèl BED la. Kididonk, ITE a deklare li pito wè evalyasyon an fini anvan li tanmen yon pwosesis dyalòg ki kapab afekte osnon kreye yon patipri nan evalyasyon rezilta yo.
- 2.49 Men, ITE fè konnen li gen enkyetid sou patisipasyon moun ak òganizasyon ki, dapre yo t ap bloke jefò ki t ap fèt an 2013 pou reentalasyon kiltivatè Karakòl yo nan teren ki te idantifye e ki nan jounen Jodi a, ap travay sere sere ak Reklamè yo nan Pwosesis MICI an. Direktè ITE a note espesyalman patisipasyon youn nan Reprèzant Reklamè yo, Milostène Castin, ki te bay pwoblèm nan kontèks sa a. ITE a deklare li pa t dispoze patisipe nan yon dyalòg kote li ta la kòm Reprèzantan nan Pwosesis..
- 2.50 An final, nan sa ki gen arevwa ak kesyon konpansasyon an, ITE te montre enkyetid li pou pa gen presedan ki ta ka kreye lè moun yo ap resevwa konpansasyon yo. Sa ta kapab fè moun gen yon seri lespwa ki pa reyalis e ki ta ka gen yon enpak sou lòt pwojè k ap dewoule nan peyi a. Sa ta kapab tou kreye danje pou pwosesis konpansasyon ITE travay tèlman pou mete sou pye..

3. Pèspèktiv lòt patnè pètinan

- 2.51 Lòt patnè yo te entèvyouve e ki te patisipe nan egzekisyon plan konpansasyon an, dakò ke ITE a fè travay li kòm sadwa . Yo ajoute yo te kapab tabli yon relasyon kolaborasyon ak transparans ak Ajans la.
- 2.52 Aktè yo rekonèt ke menm pandan egzekisyon plan an, te gen danje ki te egziste pou ekzistans kominote ki afekte yo. Dapre sa yo konprann, kantite konpansasyon yo te bay la pa t sifi, espesyalman poutèt teren yo ki pèdi. Dapre aktè sa yo, yo souliyen anpil fwa pou Ajans Egzekisyon an ke opsyon echanj teren pou teren, se solisyon ki te pi bon an, sitou si yo konsidere ogmantasyon jounen jodi a nan pri teren yo ak jan moun viv nan zòn kote PEK la ye.

- 2.53 Aktè yo fè remake priyorite pou kominote ki afekte yo, se te aksè pou travay nan PEK la. Se te yon benefis ki te ofri e ki pa t janm konkretize.
- 2.54 Anplis, youn nan aktè ki te patisipe nan entèvyou yo deklare malgre Pwogram lan te pote elektrisite nan zòn lan, sa ki te reprezante yon etap enpòtan pou devlopman rejyon an, poutan, li pa reyalize objektif devlopman tout moun t ap tann, lè w ap gade enfraestrikti wout ak pwoteksyon anviwonman.

III. PAWÒL FINAL SOU ETAP EVALYASYON AN

A. Analiz sa ki ka fèt

- 3.1 MICI idantifye twa Aktè prensipal k ap patisipe nan Faz Konsiltasyon an: Reklamè yo, Direksyon BED la ak ITE a. MICI a detèmine ke Reklamè yo ak BED la dispoze pou vanse ak Pwosesis Faz Konsiltasyon an san pèdi tan e ITE a va vin jwenn Pwosesis la lè evalyasyon Plan Konpansasyon an rive nan bout li.
- 3.2 Tankou sa rive ak nenpòt ki pwosesis ki gen plizyè patnè ladan, jere debouche yo ak takle defi yo, se eleman ki fèt pou konsidere si yo vle ranfòse potansyèl pou Faz Konsiltasyon an jwen ak siksè. Seksyon sa a bay yon rezime anpil nan kesyon ki ta dwe konsidere nan konsepsyon ak egzekisyon Faz Konsiltasyon an.

1. Okazyon pou Faz Konsiltasyon an

- 3.3 Pasaj sila yo montre okazyon potansyèl pou Faz Konsiltasyon an jwenn siksè:
- a. *Nouvo done k ap parèt sou moun ke konstriksyon PEK ak Plan Konpansasyon an afekte:* De (2) nouvo sous koumanse ap parèt e MICI espere yo va ede Aktè yo gen yon pi bon lide sou sitiyasyon jounen jodi a moun ki te resevwa konpansasyon pou sa yo pèdi poutèt konstriksyon PEK la; (i) ITE a koumanse demach pou rekrite yon lòt aktè ki pou reyalize yon evalyasyon endepandan sou enpak Plan Konpansasyon an sou kondisyon ekzistans yo; e ii) Reklamè yo yomenm ap reyalize yon sondaj sou 400 moun nan zòn lan e yon fwa rezilta yo fin konpile, yo va distribye yo bay MICI an..
- b. *Amelyore relasyon ant moun ki konsène yo pou kapab konsolide reyaksyon yo sou pwoblèm k ap parèt yo:* Pwosesis Faz Konsiltasyon an bay okazyon pou moun ki konsène yo tabli bon jan relasyon travay ki kapab miyore kominikasyon ak kapasite pou takle pwoblèm k ap poze andedan kominote a..
- ch. *Bay òganizasyon kominotè yo jarèt nan zòn lan:* Yon Pwosesis Faz Konsiltasyon ki reyisi kapab ranfòse kapasite kominote a pou li defini epi rezoud defi ki devan li lè Faz Konsiltasyon an rive nan bout. Li ta kapab tou jwe yon wòl nan mete kanpe yon antite konsiltatif lokal pou kontinye devlopman Depatman Nòdès la..

d. Jwenn konsansis sou kondisyon ekzistans Aktè ki afekte yo jounen jodi a: Petèt, sèl okazyon ki pi enpòtan ke Faz Konsiltasyon an ofri, se posiblite pou jere enpak potansyèl sou kondisyon ekzistans yo ki se rezilta depasman ekonomik, epi amelyore tout bon ekzistans moun ke PEK la afekte.

2. Defi pou Faz Konsiltasyon an

3.4 Men ki defi potansyèl Pwosesis Faz Konsiltasyon an gen devan li:

a. *Distribisyon enfòmasyon ant Aktè yo.* Li enpòtan pou note ke se pa tout Aktè yo ki rive jwenn aksè a menm enfòmasyon an, sitou nan sa ki gen pou wè ak limitasyon lang lan. Yon lòt defi ki va konekte ak sitiyasyon an, se deside ki dokiman k ap nesèsè e ki pou pèmèt konprann e pataje enfòmasyon sou ka a. Aktè yo ap bezwen mete yo dakò sou ki dokiman k ap fèt pou tradui, ansanm ak nan ki delè e ki resous y ap bezwen pou fè sa. Akò konsa ap garanti Aktè yo ap gen kapasite pou kontribye nan kreye solisyon k ap soti nan Pwosesis la, e pou pwoteje Pwosesis la pou pa gen pèsesyon tout moun pa jwenn menm aksè a enfòmasyon.

b. *Mete sou pye yon baz done tou louvri sou popilasyon ki afekte a:* Etandone konstriksyon PEK la koumanse en 2012, si gen moun ki parèt pandan Faz Konsiltasyon an pou deklare yo gen dwa resevwa konpansasyon, men yo pa resevwa anyen, l ap difisil pou detèmine si reklamasyon sa yo gen jistifikasyon san pa gen yon baz done tout moun dakò sou li. Kididonk, youn nan travay moun k ap patisipe nan Faz Konsiltasyon an, se devlope yon seri kritè ki akseptab pou tout Aktè yo pou detèmine lejitimite ak akseptabilite reklamasyon yo.

ch. Reyalize yon tranzisyon pou jwenn nouvo mwayen pou kreye pwofi: Lè gen tranzisyon ekonomik enpòtan konsa k ap fèt tankou nan Karakòl, sa pote anpil benefis, men sa kreye defi tou. Yon defi ki toujou poze, se jwenn altènativ solid pou kiltivatè ki te blije dekanpe e k ap chache mwayen pou yo viv. Aloske PEK la prezante yon okazyon eksepsyonèl pou ekonomi rejyon an, yon tranzisyon pou kreye nouvo kondisyon lavi prezante gwo defi kiltirèl ak sosyal. Si pwopozisyon pou sipòte nouvo kondisyon ekzistans ta vin devlope pandan Pwosesis Faz Konsiltasyon an, pwopozisyon sa yo ap gen pou prepare nan konsiltasyon ak yon seri ekspè ki ka sipòte gwoup la pou ede li pran desizyon ki chita sou pi bon pratik ki itilize nan domenn lan e ki konsidere kontèks lokal la.

d. Mezire rapidite pwosesis enstitisyonèl yo ak kondisyon pou yo jwenn solisyon sou teren an: Kominote yo gen bezwen ki pa ka tan, aloske pwosesis byen panse, transparan, kredib e konkrè kapab pran tan. An plis, enstitisyon an gen pwosesis entèn pou yo respekte e pou moun deyò, li ka sanble delè yo entansyonèl. Ogmante transparans la nan peryòd sa yo epi bay espikasyon klè sou sa ki ka fèt kilè e poukisa, se bagay ki enpòtan pou kenbe konfyans ak bon fwa nan mitan Aktè yo.

3.5 Pou fini, ekip MICI a kwè defi k ap poze pou Pwosesis Faz Konsiltasyon an kapab jere byen. An plis, Faz Konsiltasyon an ofri anpil okazyon pou tout Aktè yo patisipe pou

miyore kondisyon ekzistans yo e pou sipòte pi bon obsèvasyon dispozisyon Politik operasyonèl BED la.

B. Tèm santral yo

- 3.6 Sou baz rezilta entèvyou ak misyon ki reyalize pandan Evalyasyon Faz Konsiltasyon an, ekip la idantifye plizyè tèm pètinan ki ta kapab egzamine nan kad Pwosesis Faz Konsiltasyon an. Li enpòtan pou note si sa yo pa vle di lis la konplè, paske gen lòt sijè enterè ki ka parèt pandan Faz Konsiltasyon an. Se konsa tou tèm sa yo pa kouvri nan ajanda Pwosesis la; se yon bagay Aktè yo ap gen pou negosye yon fwa Pwosesis Faz Konsiltasyon an koumanse..
- 3.7 Youn nan kesyon ki toutan retounen nan konvèsasyon yo, se te absans yon enfòmasyon nan yon baz done. Gen anpil diferans ant Aktè yo nan sa ki gen pou wè ak enfòmasyon yo genyen sou : (i) moun ki afekte yo; (ii) kondisyon sosyal ak ekonomik yo; (iii) danje ki ka rive yo poutèt Politik operasyonèl Bank lan ka pa respekte.
- 3.8 Yon lòt tèm ki fè sans ankò, se nan ki kondisyon kominote ki afekte yo ap viv. Dapre Reklamè yo, kondisyon ekzistans ki pèdi yo, se rezilta teren ki pèdi e sitiyaasyon sa gen konsekans diferan sou lavi yo, tankou: (i) yo pa gen mwayen peye lekòl pou timoun ki blije kite lekòl la; (ii) manke konpetans ak fòmasyon pou benefisye nouvo debouché ekonomik nan zòn lan osnon pou divèsifye aktivite ekonomik yo; and (iii) kapasite diminye pou bezwen prensipal yo jwenn repons.
- 3.9 Se konsa tou Pwosesis Faz Konsiltasyon an ta dwe egzamine kouman pou gen pi bon konpreyansyon kesyon sou anviwònman an.
- 3.10 An final, pou yo ka rive konprann pi byen pwosesis konpansasyon ak enpak li, evalyasyon ITE pral reyalize a, se yon okazyon pou bay enfòmasyon ki objektif, kòrèk e presi e k ap chache ankouraje dialòg e ede kreye yon baz done.

C. Patnè pètinan yo

- 3.11 Pwosesis MICI a ka gen ladan diferan patnè pandan Pwosesis Faz Konsiltasyon an. Pandan tout Faz Konsiltasyon an, twa aktè prensipal ap parèt: i) Direksyon BED la; ii) Reklamè yo; e iii) Ajans Egzekisyon yo.
- 3.12 An plis, pandan reyalizasyon Pwosesis Faz Konsiltasyon an, gen lòt patnè ki ka konsidere tankou patisipan pètinan pou yo kapab jere kèk nan preyoqipasyon ak sijè ki figure nan yon kalandriye ki apwouve, osnon nan kad yon ajanda byen defini. Dapre misyon ke ekip MICI a reyalize, e dapre dokiman ki egzamine yo, yo rive idantifye patnè sila yo:
- a. Kiltivatè ki afekte yo e ki pa manm Kolektif la, sa vle di tou ansyen manm ALENACT ak ADTC;

b. Otorite lokal

c. Lòt ajans Gouvènman tankou:

- SONAPI
- MEF
- DGI
- CIAT
- Ministè Agrikilti
- Ministè Edikasyon
- Lokatè PEK la ak lòt konpayi ki konekte ak Pak la

3.13 Lòt patnè pètinan sa yo kapab osnon ka pa patisipe nan Pwosesis Faz Konsiltasyon an e patisipasyon yo ta volontè e ak apwobasyon Aktè yo. Nan kontèks sa a, patnè sa yo ta ka envite nan Pwosesis la pou egzamine yon seri tèm byen espesifik osnon pou patisipe nan tout Pwosesis la. Lis la pa dwe konsidere konplè osnon final. Aktè yo ap gen libète pou detèmine pami yo ki lòt aktè, si genyen, ta dwe envite, ansanm ak ki wòl yo ta genyen andedan Pwosesis la..

D. Metodoloji ki pwopoze

3.14 Metodoloji ki pwopoz pou devlope Pwosesis Faz Konsiltasyon an, se yon konbinezon diferan zouti ki adapte pou etap Pwosesis dyalòg ak Faz Konsiltasyon an. Pa egzanp, ekip MICI a ka reyalize rankont bilateral ak patnè prensipal epi lòt patnè tou, reyinyon ak plizyè patnè. Li kapab tou demare yon seri ankèt konbine ak patisipasyon ekspè nan chak sijè sa y. o.

3.15 Yon eleman kle nan metodoloji a va enkòpore preparasyon yon seri akò ant Aktè yo sou kesyon enpòtan tankou adopsyon desizyon; reprezantasyon ak patisipasyon, komunikasyon nan mitan partnè yo e ak lòt aktè pètinan sou kesyon ki kouvri nan Pwosesis Faz Konsiltasyon an, e yon seri direktiv sou ki jan konsiltasyon an pral fèt. Nan kontèks sa a, metodoloji a konsidere tankou yon zouti ki adapte ak bezwen Aktè yo, toujou nan kad respè kondisyon nan Politik MICI a.

3.16 An final, tout patnè ap gen tan egzamine enfòmasyon an, konsilte konseye ak ekspè tematik yo panse ki enpòtan, dapre pwòp bezwen yo pandan Pwosesis sa a.

E. Resous ki nesesè

3.17 Sou baz metodoloji ki pwopoze a, MICI ap kowòdone Pwosesis la e l ap responsab pou planifikasyon an tou, nan kad bon jan brase lide ak Aktè yo, yon jan pou bay resous ki nesesè sou baz efikasite ak randman ki pèmèt MICI a fonksyone.

3.18 Youn nan eleman kle ki pou pèmèt MICI a reyalize objektif li nan kad Demann sa a, se disponiblite yon ekspè nan konsepsyon ak fasilite pwosesis ki kapab ede nan preparasyon ak egzekisyon pwosesis dyalòg la.

- 3.19 Pou sa ki gen arevwa ak rankont bilateral e ak plizyè patnè, MICI va reyalize yon seri misyon nan peyi a dapre Plan Pwosesis Faz Konsiltasyon Aktè yo apwouve. Etandone lang lokal la, inisyativ sa a montre nesesite pou yo rekrite yon entèprèt pou ede ekip la pandan misyon sa yo.
- 3.20 Nan kontèks sa a, li posib pwosesis la va mande pou yo lwe sal konferans pou òganize reyinyon yo, nan yo kote ki pa konekte ak okenn nan aktè yo. Lè sal konferans yo lwen Reklamè yo, I ap nesesè pou konsidere frè vwayaj pou asire prezans yo pandan Pwosesis Faz Konsiltasyon an..
- 3.21 An plis, li posib pandan Pwosesis Faz Konsiltasyon an, Aktè yo ka bezwen opinion akademik yon ekspè enpasyal, yon lòt Aktè pou jere sèten bagay. Objektif la, se ranfòse kredibilite ak endepandans Pwosesis la pou rive jwenn yon akò..
- 3.22 An final, etandone kreyòl ayisyen an (lang natif natal Reklamè yo) ak franse se lang ofisyèl Ayiti, dokiman ki pètinan yo dwe tradui nan tou de lang yo. Sa vle di gen sèten faz nan pwosesis la k ap mande plis tan ki pou pèmèt tradiksyon dokiman yo, yon jan pou asire tout Aktè yo kapab patisipe tout bon e pran desizyon sou baz enfòmasyon k ap disponib..

F. Kalandriye pwovizwa

- 3.23 Dapre paragraph 31 Politik MICI a, Pwosesis Faz Konsiltasyon an gen pou li kaba nan yon peryòd 12 mwa pou pi plis. Peryòd sa koumanse ak negosyasyon Aktè yo epi preparasyon nòm ki konsène reprezantasyon, konfidansyalite ak lòt eleman ki enpòtan pou Pwosesis la. Se konsa yon ajanda ava prepare ak dizon Aktè yo pou yo kapab planifye rankont ak aktivite ki nesesè yo pou tanmen Pwosesis Faz Konsiltasyon an. Jan paragraph piwo a di li, tradiksyon dokiman yo kapab mande pou kalandriye a mande plis tan. Nan ka sa a, MICI va diskite yon kalandriye revize ak Aktè yo e li va notifye Konsèy Direktè egzekitif BED la kòmsadwa, yon jan pou asire yo gen sipò yo.